

||

Олександр, вітаю. Як ви оцінюєте поточний стан білоруського опозиційного руху сьогодні? Чи є хоча б натяки на відновлення активності після того, як окремі лідери вийшли на волю?

На жаль, стан опозиції можна описати одним словом — застій. Теоретично, звільнення окремих політичних в'язнів мало б стати потужним імпульсом для руху, але на практиці ми бачимо зворотний ефект. Замість довгоочікуваної консолідації це часто призводить до ще більшого хаосу. Проблема в тому, що в нас повністю відсутні механізми координації та єдиний центр прийняття рішень. Опозиція виявилася банально не готовою до будь-якої системної активізації, окрім чергових заяв у соцмережах.

У чому, на вашу думку, полягає корінь цієї внутрішньої немічності білоруських демократичних сил?

Тут діагноз очевидний: тотальна відсутність організаційної системності. Ми не спромоглися налагодити навіть базові управлінські речі: елементарне анкетування прихильників, зрозумілу модель надання допомоги чи менеджмент наявних ресурсів. Як наслідок, замість потужної організації ми маємо десятки мікроскопічних, часто суто віртуальних структур по 5-20 осіб. Вони існують у власному інформаційному вакуумі та не здатні сформувати реальну силу, яка могла б на щось впливати.

Читайте також: **"Лукашенко боягузливіший за Януковича": Активіст Євген Афонагель — про помилки протестів-2020 та спільну перемогу**

Ми часто чуємо про поневіряння звільнених політ'язнів, які опиняються за кордоном. Здавалося б, їх мають зустрічати як героїв із готовим пакетом допомоги. У чому саме там виникає збій?

Збій знову ж таки суто організаційний, і він виглядає як злий жарт. Людей вивозять, наприклад, до Польщі, але абсолютно не інструктують щодо правових реалій. Колишні в'язні здають свої паспорти для легалізації, навіть не встигнувши відкрити банківські рахунки. У результаті вони опиняються в юридичній та фінансовій пастці: статус є, а можливості отримати допомогу — немає. При цьому парадокс у тому, що солідарне суспільство збирає значні суми — близько 200 тисяч доларів. Проте ці кошти просто «зависають» у повітрі, бо їх не можуть ефективно розподілити через елементарну управлінську безграмотність тих, хто взяв на себе роль координаторів.

Яку роль у цьому хаосі відіграє Офіс Світлани Тихановської? Чи відчувається їхня участь у виправленні цих «дитячих помилок» управління?

Офіс, на жаль, проігнорував свою найголовнішу функцію — бути організатором. Не створено життєздатного механізму допомоги, не налагоджено систему регулярних донатів та, що найважливіше, горизонтальну взаємодію між активістами. Складається стійке враження, що сильна та масова структура, яка б складалася з реальних людей, а не лише з медіа-персон, їм просто була не потрібна. Це зручна позиція для представницьких функцій, але катастрофічна для боротьби.

Читайте також: **«Офіс Тихановської причетний до поразки»: екс-політ'язень Дмитро Козлов — про жахи «лукашизму» та кризу опозиції**

Якщо нинішня модель не працює, то яку альтернативу ви бачите? Як це мало б виглядати в ідеалі?

Нам не треба вигадувати велосипед. Достатньо поглянути на українську «Самопоміч» або подібні моделі: це регулярні невеликі внески, чіткий облік активістів, менеджмент людського капіталу та ресурсів. Це нудна, але необхідна робота — постійні дзвінки, зустрічі, розподіл відповідальності. Я займався цим ще чверть століття тому в Білоруському Народному Фронті у Мінську. Ця система перевірена часом і вона працює, але вона вимагає праці «в полі», а не лише в ефірах закордонних телеканалів.

Давайте будемо реалістами: які зараз перспективи того, що режим Лукашенка взагалі може змінитися?

Режим виглядає стабільним, якщо дивитися на довгострокову перспективу. Країна затиснута в лещата спецслужбами та силовиками, а російський вплив став практично абсолютним. Події 2020 року надали нам жорстокий урок: навіть якщо на вулиці виїде мільйон людей, без власного силового ресурсу та чіткої організації вони не здатні зламати систему. Сучасні диктатури навчилися переживати такі спалахи, і досвід Росії тут дуже показовий — вони можуть триматися десятиліттями за рахунок тотального придушення будь-якої альтернативи.

А як щодо міжнародного тиску? Чи здатні санкції та юридичні переслідування підірвати фундамент диктатури?

Санкції — це діряве сито. Їх навчилися обходити через прогалини у міжнародному законодавстві та через небажання деяких країн втрачати прибутки, виконуючи обмеження жорстко. Що стосується юридичного тиску, то ми підготували та подали колосальну кількість матеріалів щодо злочинів режиму до різних юрисдикцій — від Іспанії до структур ЄС. Але результату нуль. Немає політичної волі доводити ці справи до реальних судових рішень. Європейські інституції фактично самоусунулися, обмежившись «глибоким занепокоєнням», яке в Мінську нікого не лякає.

Чому, на вашу думку, до білоруського опозиційного руху не приходять «нові обличчя» — студенти, представники ІТ-сектору, підприємці?

Тото в нас немає тих, хто б їх залучав. Досвідчені ветерани боротьби з 15-20-річним стажем просто викинуті на узбіччя процесу. Нові групи — енергійна молодь, айтішники, малий бізнес — абсолютно не інтегровані в рух. Ми втратили близько 90-95% усього потенціалу через те, що комунікація всередині опозиції перебуває на печерному рівні. Коли немає грамотного управління, навіть найпалкіший ентузіазм швидко перегорає.

Олександр, дякую за цю відверту, хоч і не дуже втішну розмову. Хочеться вірити, що зміни все ж настануть.

Дякую і вам. Сподіваюся, що критичне осмислення наших помилок допоможе врешті-решт змінити ситуацію.

Розмовляв Валентин Деменко для «Аргумент»

В тему:

- **Диктатури в стані розпаду: порожнеча в Білорусі та мрії про незалежність Башкортостану**
- **«Те, що росіяни коять в Україні, вони відпрацювали в Чечні». Майрбек Тарамов про анатомію російського терору**
- **Розпад імперії чи чергова імітація: що чекає на Росію та чому «ліберальний десант» у Європі викликає сумніви**
- **«Новгород має бути вільним»: інтерв'ю з очільником руху за незалежність Великого Новгороду від Московії**
- **Голоси Кавказу: ногайці прагнуть незалежності, а черкеси відновлюють історичну правду**
- **«Якщо полонений не може сказати двох слів білоруською — ставте до стінки, це москаль». Інтерв'ю з членом НВР «Вільна Білорусь»**

- **Імперія тріщить по швах: від Бурятії до Пскова — голоси тих, хто готує життя після Росії**

 Share 28

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

*Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.*

Коментарі

NOVINY PARTNERIV

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розмічених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com